

dem frem og siger: »Her har du dem«. Men man siger sjovt nok: »Tillykke med dagen«, »mange gode ønsker«, »tak for en dejlig aften i går«. Der er ikke tale om store, svulstige ord. Der er tale om at sige det, man mener, og som man hele tiden har ment og været for bundet til at kunne udføre i handling.

Jeg har ikke kunnet lave nogen statistik på den korte tid, der er til rådighed, men jeg vil næsten vædde en månedsløn på – og den er jo lige forhøjet – at langt de fleste fremlæggelses-taler eller bemærkninger til lovforslag indledes med at sige: »Hensigten med det lovforslag er at sådan og sådan«.

Der er ingen, der skal komme og fortælle mig, at det skulle gøre ondt på nogen at få det at vide. Disse mennesker er nu blevet 50 år ældre i mellemtiden. De er meget følsomme. De har år efter år været vidne til, at lignende forslag er fremsat her i Tinget og er blevet stemt ned, er blevet hånet ned.

Og nu endelig kommer vi så til vejs ende, og sagen får en lykkelig udgang, som den skulle have haft for længe siden, og så kunne man altså godt have sagt de pæne ord. Men jeg håber, at jeg har hørt de gode fortegn rigtigt, der var foran ministerens udtalelser her, og at de er på hele regeringens vegne.

Jeg synes, det skal siges stærkt, og jeg synes, det skal siges ofte, og jeg synes slet ikke, det kan siges for ofte. Vi lever i en tid, hvor samarbejdspolitikken pludselig af mange bliver forsøgt lavet om, forherliges, laves om til Danmarks redning. Det var altså frihedskæmperne, som vi kan takke for det. Gestusen sikkert mere end pengene betyder nok noget for dem, håber jeg da. Men det betyder altså mest for os at have bragt den sag i orden, og nok mindre for dem.

Men altså tak til alle, der stemmer for nu. Jeg forstår, at der stadig væk er et parti, der holder sig fornemt tilbage, men det må de så ligge og rode med.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 54:

Forslag til folketingsbeslutning om indkvarteringsgaranti for hjemløse.

Af Inge Refshauge (DF) m.fl.

(Fremsat 26/11 99).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Karen Jespersen):

Det beslutningsforslag, vi nu skal drøfte, synes jeg giver en meget god anledning til at lave en slags status over, hvor vi er henne, når det drejer sig om indsatsen for de hjemløse.

Selve beslutningsforslaget er jo en uændret genfremsættelse af beslutningsforslaget fra februar 1999, hvor vi dengang under førstebehandling diskuterede muligheden for at lave en sammenhængende handlingsplan for indsatsen mod hjemløshed.

Jeg gav udtryk for, at regeringen ville arbejde videre med sådan en handlingsplan, og det er også det, der er sket i det år, der er gået. Vi har da også taget det skridt, at de syv partier, der står bag satspuljen, her i februar i fællesskab har sat penge af til en indsats.

Det, der er sket, er, at vi som det første prøvede at få et overblik over, hvor mange mennesker, der havde et akut boligbehov, og det skete ved, at Den Sociale Ankestyrelse i foråret lavede to landsdækkende spørgeundersøgelser om behovet for midlertidige og varige tilbud til hjemløse.

De gav det resultat, at der ca. var 3.000 mennesker, der havde sådan et akut behov. Ca. halvdelen boede på forsorgshjem og herberger, og ca. halvdelen boede altså mere eller mindre under åben himmel. Tallene er nogle relativt løse skøn, men dog ikke mere løse, end at de

bygger på indberetninger, dels fra dem, der står for forsorgshjem og herberger, dels fra kommunerne. Det var for overhovedet at få sådan en foreløbig fornemmelse af, hvad det er for et behov, vi står over for.

Vi arbejder samtidig videre med at få lavet en mere permanent statistik, hvor vi løbende kan følge antallet af hjemløse, og om det stiger eller falder, hvem der er hjemløse, og hvor i landet de er, for at kunne vurdere, hvad der er den rigtige indsats.

Men det var med udgangspunkt i den her foreløbige første undersøgelse, at Socialministeriet sammen med By- og Boligministeriet og de kommunale parter begyndte at drøfte, hvad det så var for nogle initiativer, der var brug for. Og det er der så kommet en foreløbig handleplan ud af.

Jeg vil godt lige indskyde her, at det jo er en meget vigtig balancegang, hvor det er helt nødvendigt, at vi holder fast i, at ansvaret for indsatsen ligger i amter og kommuner. Og der er jo så hele tiden en afvejning af, hvordan Folketing og regering samtidig også varetager vores ansvar. Men det er jo vigtigt at holde fast i, at de regler, der er, pålægger kommuner og amter et ansvar, og det vil efter min mening være svært for ikke at sige umuligt at have et centralt ansvar for at hjælpe de mennesker. Hvis man havde det, hvis man havde f.eks. statsinstitutioner, så ville resultatet næsten med garanti blive, at flere hang fast i at leve på den slags udsigtsløse institutioner, hvor det jo er kommunerne, der skal sørge for, at de bliver integreret i et almindeligt liv med enten en lejlighed eller bolig med støtte og i det hele taget de ting, der i øvrigt skal være i et hverdagsliv. Så når vi snakker om en forstærket indsats fra regeringens og Folketingets side, så mener jeg, det er meget vigtigt, at vi ikke glemmer at fastholde kommuner og amter på deres ansvar.

For kommunerne drejer det sig jo om vilkårene for en mere permanent hverdagstilværelse, mens amternes ansvar jo drejer sig om at sørge for, at der er akutte overnatningsmuligheder og bomuligheder. Og der har vi jo en paragraf i den sociale servicelov, der siger, at der er en pligt til at skaffe både familier og enlige tag over hovedet, når de mangler det. Og det er jo vigtigt, at amterne også bliver holdt fast på det ansvar.

Så det er udgangspunktet, når vi kommer som regering og Folketing og siger: Vi vil gerne være med til et initiativ, der kan forstærke jeres

indsats og sørge for, at de mennesker bliver hjulpet noget hurtigere.

De drøftelser, vi har haft med amter og kommuner, er der så kommet en plan ud af med forskellige former for forstærkede tilbud på forsorgshjem og herberger, med akutte tilbud på plejeboliger for ældre hjemløse, der ikke kan klare den tilværelse og heller ikke kan klare det at bo på et almindeligt plejehjem, men måske skal have nogle særlige vilkår.

Der er en diskussion om hjælp til det, man kalder skæve boliger eller særlige boliger, hvor man kan leve med den særlige livsstil, man måtte have vænnet sig til. Der er det jo ikke mindst i Boligministeriet, der er nogle initiativer, og det hænger jo også sammen med, at svaret for de forskellige former for boliger i dag er samlet i Boligministeriet, mens reglerne for den mere akutte hjælp ligger i Socialministeriet.

Til den indsats blev der så afsat et beløb på 50 mio. kr. om året i forbindelse med forhandlingerne om satspuljen. Og de videre anstrengelser går nu ud på at finde ud af sammen med amterne og kommunerne, hvordan vi udmønter de midler, og hvordan vi sørger for, at der også er medfinansiering fra amter og kommuner.

Jeg håber på, at den proces kan gå hurtigt, men jeg vil også stadig væk fastholde, at det ikke er noget, vi kan gøre, uden at amter og kommuner er med. Men der er et positivt tilslag, og vi arbejder nu videre, efter at vi har fået tilsagn om pengene i forbindelse med satspuljeforhandlingerne og finansloven.

Så det er status på den handlingsplan, der blev taget initiativ til sidste år, og på den baggrund mener jeg ikke, at der er brug for det her initiativ, og afviser forslaget.

Karen J. Klint (S):

I bemærkningerne til beslutningsforslaget er forslagsstillerne inde på vintervejret i 1998. I dag er det kyndelmisse, og der er koldt derude, ikke så koldt som i november-december 1998, men alligevel er det ikke spor sjovt at være uden tag over hovedet.

Jeg tror dog ikke på, vi løser de hjemløses situation ved en statsindsats med her og nu-boliger eller ved en langvarig statsgaranti, der bl.a. bygger på genåbning af herbergpladser, at lave barakbyer, hotelskibe eller lignende, for det er ikke den slags overnatningssteder, de hjemløse ønsker, og da slet ikke som mere permanente boliger.

Jeg har også besøgt gruppen på Israels Plads, og jeg ved fra deres egen mund, at de ønsker sig en rigtig bolig, en med to opholdsrum, køkken og bad. En etværelses bliver alt for trang og for rodet. Den genopfrisker min cellekuller; det har jeg prøvet i for mange år, og det er smertefuldt, så hellere være ude i det fri, fik jeg som begrundelse fra en af dem.

Deres lejlighed må gerne være i en fælles opgang eller i en hel boligblok, så de kan have deres eget netværk tæt på. Det er vigtigt for dem, at de ikke overlades til sig selv. De ønsker sig tolerance fra naboer og andre, så de kan leve et frit liv. Disse hjemløse ønsker sig således ret almindelige boliger, hvis de bare var til stede som ledige lejligheder i den rette størrelse til den rette pris og med den rette støtte og omsorg.

Mange af de hjemløse har oplevet svære tider og sygdomme og traumer, der gør, at de ikke kan bo tæt på andre eller leve et liv med helt de samme normer, som fordres i de fleste boligforeninger.

Nogle af disse hjemløse skal have boliger, der er skræddersyet til dem på beliggenheder, som de selv har været med til at udvælge, ellers bliver de ikke ret længe i deres nye hjem. De skal heller ikke mødes med de samme krav om modydelse for at få økonomisk hjælp som andre. Her skal andet og mere til, før de er klar til et aktiverings- eller jobtilbud.

Forslagsstillerne spørger, hvad der er sket, siden forslaget sidst var på dagsordenen. Ja, der er i hvert fald sket det væsentlige, at der nu på finansloven og de næste 3 år er afsat i alt 200 mio. kr. til en handleplan med boligløsninger og nye støtteforanstaltninger på området. Der forventes en tilsvarende kommunal medfinansiering.

Lige så vigtigt som pengene er imidlertid den undersøgelse, som Socialministeriet har fået foretaget. Nu ved vi mere konkret, hvad det er, de ønsker sig, hvor mange hjemløse der er, og hvor de opholder sig. Vi har mere konkret viden om, hvor forskelligt deres bolig-, omsorgs- og sundhedsbehov skal løses. Denne viden er en forudsætning for ikke at løse problemerne forkert og dermed spille pengene.

Selv om det har taget tid at få opsamlet denne viden, så ville det være forkert, hvis vi nu i Folketinget tabte tålmodigheden. Vi skal give den fælles plan med amter og kommuner en fair chance.

Formidlingscentret for Socialt Arbejde har sammen med andre udarbejdet en alternativ

national handleplan på hjemløseområdet. Denne plan rummer mange gode anbefalinger.

Kombineres de to planer i et konstruktivt samarbejde mellem stat, amter, kommuner, de mange frivillige organisationer og de hjemløse selv, vil den gøre mere gavn end lovmæssige ændringer sat alene af politikere. Det er jo ikke love, der mangler for at løse støtte- og boligproblemerne, men det er derimod, at de gældende love bliver omsat i aktive handlinger. Det er heller ikke en hundrede procents statsbetaling, der er brug for, hverken på kort eller lang sigt. Det er lokale løsninger med lokal deltagelse, og det er det, man kan lave i en handleplan.

Den socialdemokratiske gruppe kan derfor heller ikke i år støtte forslaget.

Tove Fergo (V):

Når man taler om at løse de hjemløses boligproblem, så er det jo vigtigt at gøre sig klart, hvad det er for nogle mennesker, vi taler om, og hvad det er for problemer, de har.

Og det er mennesker, som har en sindslidelse, som er misbrugere, som er akut boligløse af en eller anden grund. Hovedparten har en lidelse, som gør, at de ikke kan fastholdes i en solistbolig helt for sig selv. Det bliver bekræftet igen og igen, og det er også blevet bekræftet igen ved at læse det notat fra Socialministeriet, som er udarbejdet som en slags undersøgelse af, hvad det er for grupper, vi taler om.

Jeg kan i virkeligheden ikke forstå forslagsstillerne. Jeg kan ikke forstå, hvad forslaget går ud på, fordi det, der står, er, at der skal skaffes en indkvarteringsgaranti for hjemløse. Og det er faktisk sådan, at der er det, der hedder et selvmøderprincip på mange herberger. Sådan er det i Københavns Kommune, og Københavns Kommune har jo hovedparten af landets herbergspladser. Og der er det faktisk sådan, at ingen bliver afvist, når de møder op. Der kan så være mere eller mindre overbelægning, men der bliver altid fundet en plads til dem, der møder. Der er i virkeligheden en garanti. Så det er ikke korrekt, når der står sådan i forslaget.

Der skal på den anden side heller ikke herske tvivl om, at vi fra Venstres side er meget optaget af at løse en gruppe svært belastede menneskers boligsituation og behandlingssituation, men de to ting skal løses i sammenhæng. Vi har her fra Folketingets side i samarbejde med satspuljepartierne sat beløb af til boliger, til behandling, til boligstøtte til denne gruppe men-

nesker, både til de sindslidende, til misbrugerne og til hjemløshedsguppen som sådan. Og vi ser frem til, at vi får struktur og handling ud af ordene, for jeg er nødsaget til at sige her i dag, at det ikke kan nytte noget, vi bare bliver ved med at snakke og snakke og snakke og udarbejde planer, og så bliver det ikke til mere.

I forbindelse med finansloven og satspuljeforhandlingerne blev det besluttet at nedsætte tre følgegrupper: en til de psykisk syge, en til misbrugerne og en til de hjemløse. Og hvad er det blevet til? Endnu er der ikke nedsat nogen grupper, og pengene er begyndt at blive udmøntet, så der må ske noget. Jeg er helt enig i, at problemerne og opgaverne skal løses sammen med amterne og kommunerne. Vi skal ikke begynde på yderligere statscentralisme, men det, vi har besluttet, skal sættes i værk, og det efterlyser jeg her.

Så er der en anden ting, jeg også bliver nødsaget til at nævne med meget store bogstaver, og det er følgerne af et samråd, vi havde i Folketingets Socialudvalg vedrørende de syge hjemløse i Københavns Kommune. Jeg tror, det var den 16. december. Ministeren lovede højtideligt, at der ville være behandlingspladser til de syge hjemløse i Københavns Kommune, 22 pladser. Så sygeafdelingen på Sundholm kunne ikke blive nedlagt, før de pladser var etableret.

Ikke desto mindre går de syge hjemløse rundt i København med væskende sår og, syge og elendige som de er, uden pladser. Der er ikke pladser. De er ikke blevet etableret, sådan som Københavns Kommune ellers havde lovet. Det vidste vi de ikke kunne nå, og derfor lovede ministeren at gøre noget ved det. Det er ikke sket. Sygeafdelingen er lukket, de syge går rundt på gaderne.

Det kan ikke være rigtigt. Det er simpelt hen at fortælle og love noget uden at holde det. Københavns Kommune har jo fået et ekstra tilskud – det skal jeg sige her fra talerstolen – på 20 mio. kr. om året i en periode, mens de afvikler og omstrukturerer deres hjemløhedsområde. De har fået lov til at beholde pengene til de syge hjemløse, og de har ikke gjort noget for at sikre, at der er kontinuerlige pladser til syge hjemløse. Så jeg vil meget gerne have, at ministeren kommer herop og fortæller Folketinget og også befolkningen og måske især københavnere og de hjemløse og de syge, hvordan det kan ske.

Men jeg er enig i, at vi ikke kan støtte det her forslag, som det ligger. Der er ingen grund til

statscentralisme. Vi har sat en masse initiativer i værk, i hvert fald på papiret, men nu skal de også udmøntes i konkret handling.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Jeg kan høre på fru Tove Fergos toneleje, at fru Tove Fergo heller ikke er tilfreds med den indsats, der har været ydet hidtil, og at vi skal have sat nogle konkrete planer i gang. Det skal ikke kun være på papiret. Det er jeg sådan set glad for, at fru Tove Fergo siger her.

Det, vi vil med vores forslag – og det er et svar til fru Tove Fergo – er, at vi vil have nogle varige løsninger for de hjemløse, de psykisk syge og narkomanerne og dem, der ikke kan klare sig selv. Det er et af hovedsigterne med det her forslag også.

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Og vi er ganske enige med fru Birthe Skaarup i, at der så vidt muligt skal skabes varige løsninger til de boligløse, som er syge samtidig, eller som har et misbrugsproblem, men det er også nødvendigt, at der er nogle akutpladser, sådan at man kan komme ind, når man midlertidigt er boligløs af en eller anden grund.

Men det er helt rigtigt. Vi er helt enige: Varige behandlingspladser og behandlingstilbud til de syge og til misbrugerne. Men der skal selvfølgelig ske noget. Vi kan ikke bare blive ved med at snakke.

Kaj Ikast (KF):

Da vores ordfører, hr. Jens Heimbürger, ikke kan være til stede, skal jeg læse følgende op:

Det Konservative Folkeparti kan til fulde støtte intentionerne bag Dansk Folkepartis genfremsatte beslutningsforslag om, at ingen borger skal mangle tag over hovedet. Det er ikke værdigt for en velfærdsstat, når de mest udsatte gruppe er tvunget til et kummerligt liv uden bolig.

Men de hjemløses problemer er ofte meget sammensatte. Ikke mindst har mange hjemløse misbrugsproblemer og/eller psykiske sygdomme, og netop på grund af problemets sammensatte karakter finder vi, det er nødvendigt, at Folketinget i samarbejde med amter og kommuner løbende håndterer de konkrete udfordringer.

Derfor vil jeg gerne se erfaringerne fra indførelsen af satspuljeforliget, hvor der er afsat ret

så store summer til forbedring af de hjemløses forhold, inden vi begynder at støtte med nye projekter.

Derfor kan vi ikke støtte det fremsatte forslag.

Villy Søvnald (SF):

Dansk Folkepartis forslag er jo, om man så må sige, et ret simpelt forslag, jeg skal lige citere, hvad der står: »Folketinget opfordrer regeringen til straks at fremsætte de fornødne lovforslag«. Hvilke, spørger man så.

»Og foretage de nødvendige ændringer i bekendtgørelser, cirkulærer og andre administrative forskrifter«. Hvilke, spørger man så.

»Med henblik på at tilvejebringe en indkvarteringsgaranti for hjemløse samt at sørge for, at de hjemløses boligproblemer løses varigt«.

Som bekendt har vi i SF presset på for at få vedtagelser på hjemløseområdet, der havde været lidt mere rettet mod handling. Det er bl.a. derfor, de 4 x 55 mio. kr. til at virkeliggøre en national handlingsplan mod hjemløshed er afsat på finansloven. Det er derfor, vi har sloget for flere penge til sindslidende, det er derfor, vi har været med til at slås for flere penge til misbrugsbehandling. Vi er meget enige med fru Tove Fergo i, at i virkelighedens verden hænger ting altså sammen. Der kan man ikke lave de her lodrette skodder.

Tingene hænger så også sammen på en anden måde. En stor grund til hjemløshed er boligpolitik. Det har at gøre med boligmangel, det har at gøre med, at når Lejelovskommissionen påpeger, at vi vil have en stigende boligomangel de næste 30 år, så behøver man altså ikke at være profet for at gætte på, hvem der taber i en situation med boligomangel. Det gør de, der har den mest ringe tilknytning til et boligmarked.

I den sammenhæng vil jeg så bare spørge Dansk Folkeparti, om ikke Dansk Folkeparti selv synes, der er en modsætning mellem at have et principprogram, hvor man vil afskaffe støtte til boligbyggeri, samtidig med at man fremsætter et beslutningsforslag, hvor man varigt vil afhjælpe de boligløses problem. Jeg vil godt sige, at der næppe kan fremsættes et mere hjemløsskabende forslag end at afvikle støtten til støttet boligbyggeri.

Jeg vil bare spørge, om Dansk Folkeparti stadig væk mener det, Dansk Folkeparti skriver i sit principprogram, eller om det er en smutter. For jeg synes, det er ærgerligt, hvis man påstår at ville gøre noget for dem, der har det skidt, at

man så fremsætter et forslag, der ikke alene betyder, at de, der nu har det skidt, har det skidt, men som betyder, at store mængder vil blive løst ud et sted, hvor der ikke er nogen bolig. Det er realiteten i Dansk Folkepartis forslag, men det kan være, at det er en fejl. I så fald er det jo nemt nok nu at komme op og afkræfte det og beklage, at man har lavet en fejl, måske fordi man ikke har tænkt sig om, eller hvad ved jeg.

Jeg vil så i øvrigt gøre opmærksom på, at det her forslag jo falder sammen med, synes jeg, det mest ulækre, jeg har oplevet i de år, jeg har deltaget i dansk politik, nemlig et forsøg på at spænde de hjemløse for Dansk Folkepartis indvandrerfjendske holdning. Heldigvis tror jeg, det er sådan, at hjemløse har lidt større rum, om man så må sige.

Det er også interessant at følge, hvad de, der er tæt på de hjemløse, siger. Ja, det får meget stor interesse i Jyllands-Posten – det er ikke SF's hoforgan i øvrigt – hvor man fra institutionernes side, fra forsorgshjemmenes side, er lidt optaget af, hvordan hjemløsesituationen faktisk er. Der gør man jo opmærksom på, at et stigende problem er, at folk af fremmed herkomst bliver hjemløse.

Jeg vil så bare spørge opklarende: Er Dansk Folkeparti indstillet på også at hjælpe dem, uanset hvilken etnisk baggrund, uanset hvilken religion de har, hvis de altså er hjemløse? Jeg skal så bare kort citere en af dem, der formentlig har været i front i kampen for de hjemløse, Bjarne Lenau Henriksen fra Kirkens Korshær, der siger følgende: »Dansk Folkeparti misbruger de hjemløse i deres kampagne mod de fremmede. Det er noget svineri i så uheldig en grad, at jeg næsten ikke gider at gå ind i den diskussion«.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Nu er det jo ikke første gang, at Dansk Folkeparti har været vidne til hr. Villy Søvnalds udfald mod os her i Folketingssalen, og noget af det, jeg lige vil fortælle hr. Villy Søvnald igen, som jeg har prøvet på tidligere, er, at hvad angår boliger til de ældre, boliger til ungdommen og ligeledes boliger til særligt udsatte grupper, så har vi aldrig haft noget imod at hjælpe disse grupper.

Det, vi siger, er, at den almennyttige boligsektor altså også kan gå hen og blive for stor. Vi vil godt have noget mere privat boligbyggeri.

Den debat har jeg før ført her i Folketingssalen med hr. Villy Søvnal, men hr. Villy Søvnal vil ikke forstå, hvad det er, vi mener.

Så nævner hr. Villy Søvnal også forsorgshjemmenes udtalelser og Jyllands-Posten, og dertil kan jeg blot sige: Jamen altså der er altså nogle hjemløse i det her land, og det er dem, vi gerne vil hjælpe, uanset om vi er indvandrerfjendske eller ej. Såfremt indvandrere også kommer til et herberg, så skal de naturligvis også have overnatningsmuligheder. Lad være med at føre den politik her, og lad være med at udstille Dansk Folkeparti på den måde.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Ja, så kan jeg forstå, at det kan opfattes som et udfald mod Dansk Folkeparti at citere fra Dansk Folkepartis principprogram. Altså er det en hemmelighed, det, der står i Dansk Folkepartis principprogram? Hvordan kan det være et udfald at citere, at Dansk Folkeparti for den holdning, man har: at man ikke vil støtte? Det er da en ærlig sag, men det betyder, at nogle mennesker kommer i klemme.

Jeg hørte fru Birthe Skaarup sige, at den almene sektor kan blive for stor. Den er i øvrigt historisk lav i øjeblikket. Vi bygger 6.000 støttede boliger om året. 6.000. De bruges stort set alle sammen af ældre, så er der nogle ganske få ungdomsboliger – for få, det er derfor, unge ikke kan få boliger i uddannelsesbyerne – og så nogle ganske få familieboliger.

Men jeg forstår, at når man synes, den er for stor i Dansk Folkeparti, så skal den endnu længere ned i en situation, hvor der er boligmangel. Hvem tror fru Birthe Skaarup kommer til at betale prisen for det? Tror fru Birthe Skaarup ikke, at det betyder flere hjemløse? Tror fru Birthe Skaarup, at hjemløse tager ud og køber et parcelhus i Charlottenlund? Eller hvordan tænker Dansk Folkeparti? Jeg forstår det ikke.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Nej, vi tror ikke, at der er nogen hjemløse, der går ud og får en bolig i Charlottenlund, men det er nu sådan, når vi taler flygtninge, så er det sådan, at når de kommer til det her land, så har de mulighed for inden for tre måneder at få skaffet en bolig, og det er her, vi siger: Jamen det må altså også gælde for nogle af de danske i det her land, der ikke har mulighed for at

gå ud og skaffe sig en bolig, og det kan være de psykisk syge, det kan være de hjemløse. Altså vi mener, at de skal stilles lige.

Med hensyn til den almennyttige boligsektor har vi i vores principprogram nogle klare, helt klare forudsætninger for at sige, at selvfølgelig skal den sektor ikke være for stor. Vi vil godt have noget mere privat boligbyggeri ind. Det, vi også siger, er, at når det gælder ældre, når det gælder ungdommen, og når det gælder de psykiske syge, så skal de have mulighed for at få hjælp til boliger, og det kan være i almennyttigt boligbyggeri.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Jeg må bare sige, at det er simpelt hen en rystende mangel på elementær sammenhæng. Jeg synes, det er helt fantastisk at kunne stå og mene, at man skal skære på det støttede boligbyggeri, der er det boligbyggeri, der forsyner mennesker, der har svært ved at komme ind på boligmarkedet, samtidig med at der slet ingen grænse er for, hvad man vil gøre for alle de grupper, der efterspørger det, nemlig hjemløse, ældre og handicappede og unge osv. Det hænger altså ikke sammen. Det hænger altså ikke sammen. Det hænger slet ikke sammen.

Må jeg så ikke godt sige til diskussionen om, at det skulle være indvandreres skyld, at danske hjemløse ikke får en bolig, at det forholder en af dem, der formentlig ved mest om hjemløseområdet, nemlig Aksel Beldring, tidligere leder af Sundholm, sig til. I samme artikel i Jyllands-Posten, som jeg citerede fra før, det er tirsdag den 1. februar 2000, første sektion, står følgende, og det er et citat fra hr. Aksel Beldring:

»Når der er en stigende andel af flygtninge og indvandrere på herbergerne, er det jo, fordi nogle af de traditionelle beboere som eksempelvis alkoholikere har fået bolig. Ellers var der jo ikke blevet plads til de andre, siger han.«

Det er jo en ganske anden historie end Dansk Folkepartis historie. Og et spørgsmål, der trænger sig på, er: Hvem mon har mest forstand på det her? Dansk Folkeparti i en kampagneform eller de mennesker, der til daglig driver forsorgshjem? Jeg tror godt, jeg tør svare.

Formanden:

Fru Birthe Skaarup, en kort bemærkning. Det er så sidste runde.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Igen til hr. Villy Søvnald: Vi ønsker et boligbyggeri her i landet, hvor også de private får en større andel. Vi har set, hvad den almennyttige boligsektor har gjort. Den har skabt ghettoer, og det er det, vi er imod.

Endnu en gang: Vi vil godt have hjælp til de ældre, til ungdommen og til de psykisk syge til boliger. Og omkring det, hr. Villy Søvnald siger om, at det er ikke indvandrernes skyld, at de hjemløse ikke får boliger: Hvem siger det? Vi siger bare, at de skal have samme vilkår.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Så for sidste gang: Jeg forstår det stadig væk sådan, at Dansk Folkeparti mener, at den almene sektor kan blive for stor, og det må vel betyde, at den i den aktuelle situation er blevet for stor.

Jeg vil så godt spørge Dansk Folkeparti: Betyder det så, når man nævner den private sektor som en mulighed, at man vil støtte det forslag, jeg forstår regeringen er på vej med, der vil gå på, at man skal kunne tvinge private udlejere til også at udleje til nogle, der er svære at boligplacere, f.eks. hjemløse?

Det har vi foreslået nogle gange i SF, og jeg vil godt kvittere for, at regeringen også har arbejdet med det. Det synes jeg, der er meget klogskab i, men støtter Dansk Folkeparti det forslag, fordi ellers så er fru Birthe Skaarups tale fuldstændig uforståelig endnu en gang, medmindre at Dansk Folkeparti vil støtte, at man tvinger private udlejere til også at åbne op for dem, der ikke er så rare at have som naboer, fordi de har en lidt anderledes opførsel nogle gange. Så er det jo ikke noget svar, at man bygger mere privat, hvis det at bygge mere privat stadig væk betyder, at de, der har mest brug for en bolig, bliver holdt uden for det private udlejningsbyggeri.

Formanden:

Så er det fru Birthe Skaarup som ordfører.

Ordførerne er i øvrigt altid velkomne til at tage plads ved ordførerbordet.

Birthe Skaarup (DF):

Ja, det er jo en genfremsettelse af et forslag, som andre også har været inde på, her fra Dansk Folkeparti. Og det er klart, at når vi fremsætter sådan et forslag, så er det naturligvis

for at gøre opmærksom på, at der findes nogle mennesker i det her land, der ikke har det godt.

Det er bl.a. de hjemløse, som ikke har egen bolig. Det er mennesker, der ikke kan tage hånd om eget liv og ikke har overskud på grund af forskellige årsager. Vi ved alle sammen, at det kan være nogle, der er ude i alkoholmisbrug, det kan være nogle, der er ude i narkomisbrug, det kan være nogle, der har psykiske lidelser eller andre store sociale problemer.

Mange af disse mennesker er ofte svære at nå for myndighederne. Det er mennesker, som ikke vil i kontakt med systemet, men derfor kan man efter min mening godt have forsorgshjem eller herberg, hvor der er disponible pladser til rådighed. Det er der så også nogle steder, men det er ikke altid, at der er mulighed for de hjemløse til at finde sig til rette her.

Vi mener stadig væk, at det opsøgende arbejde skal opprioriteres. Det kan ikke være rimeligt, at mennesker i et velfærdssamfund skal være henvist til at overnatte i trappeopgange, i parker og på bænke rundt i byerne. Det kan vi simpelt hen ikke være bekendt. Og jeg mærker da også her i Folketingssalen fra de ordførere, der har været heroppe allerede, at der er også nogle, der ønsker, at vi hjælper disse mennesker.

Vi efterlyser dog stadig væk initiativer, hvor den største indsats selvfølgelig skal ske i amter og kommuner. Det, vi så hører fra ministeren, er, der er sat nogle initiativer i gang på papiret. Men vi så dem gerne ført ud i livet.

Vi mener, der skal tages flere initiativer, der virker på længere sigt. Og vi ønsker naturligvis boligproblemerne løst for de hjemløse enten på den ene eller den anden måde, men også set i lyset af, at når man spørger en hjemløs, hvad vedkommende ønsker sig allermost, så svares der altid, at det højeste ønske er en bolig.

Det er klart, at vi skal sørge for, at disse mennesker i hvert fald som minimum får en seng at sove i. Det er den mulighed, vi gerne vil have, at Folketinget igen giver til kommuner og amter, og det håber jeg at alle partier kan støtte.

Nu hører vi jo, at det ikke er alle, der vil bakke op om dette forslag, men jeg håber da, når vi nu alligevel har debatten, at man kan se, der skal gøres noget. Den sociale indsats og øvrige behandlingsmæssige tiltag må og skal udbygges, og der skal ske en yderligere intensivering for at skaffe de hjemløse egen bolig på deres egne præmisser. Vi har jo set, at de hjemløse også i det almennyttige boligbyggeri kan leve i

bofællesskaber med et samlingssted, og vi er helt på det rene med, at det kan være en af mulighederne.

Vi synes, det må være en samfundsopgave at hjælpe de svage i vort land. Men det skal ikke bare være her og nu, det skal være med en indsats, der gøres permanent og varig.

(Kort bemærkning).

Annie Lunde Hansen (CD):

Jeg vil gerne holde fru Birthe Skaarup lidt fast ved noget af det, hun sagde.

Almene boliger skal tage deres del, og det gør de også. Men for et øjeblik siden sagde fru Skaarup, at der skulle bygges nogle flere private boliger. Jeg vil meget gerne spørge fru Birthe Skaarup, om hun tror, at jo flere private boliger der bliver bygget, desto flere skæve eksistenser kommer der ind i de byggerier. Der er meget store besværligheder i boligudvalgene med i det hele taget at få nogle af dem, som trænger til det nu, ind i de private boliger, og jeg vil gerne høre, hvilket columbusæg der skal til for at løse det problem.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Jeg ved ikke, om jeg har columbusægget, men jeg har i hvert fald nogle bud.

Vi skal bygge mere i dette land, og boliger, hvor de ældre og unge psykisk syge og hjemløse kan komme ind, er da noget, vi i Dansk Folkeparti støtter. Men det, vi godt vil have, er altså en opprioritering af det private boligbyggeri, fordi der mangler boliger her i landet.

Hvordan omfordlingen så vil blive fremover, er jo svært at sige, men det er klart, at der skal findes nogle varige løsninger for de svage i vort samfund, og det vil vi selvfølgelig gøre en indsats for, også ved at fremsætte det forslag, vi behandler her i dag.

(Kort bemærkning).

Annie Lunde Hansen (CD):

Så må jeg spørge endnu en gang: Hvordan vil man presse de private boligejere til at tage nogle af de skæve eksistenser ind i et velfungerende privat boligbyggeri?

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Det, man kan gøre, er at appellere til de private boligejere, at de også må tage deres del af netop de hjemløse. Mange gange er det jo ikke hjem-

løse, der kommer ind i de boliger. De vil gerne have noget for sig selv, og her ser vi jo nogle udmærkede tiltag rundtomkring, eksempelvis i Århus. Her er der bygget nogle boliger, hvor de hjemløse kan have deres eget lille hus. Byggeri af boliger til de skæve eksistenser vil vi da gerne være med til at opprioritere op, og det har vi også gjort rundtomkring i amter og kommuner, vil jeg bare lige sige her. Presse de private kan vi jo ikke, men vi kan appellere til dem.

(Kort bemærkning).

Annie Lunde Hansen (CD):

Jeg vil godt sige til fru Birthe Skaarup, at i øjeblikket har selv dobbelte eller tredobbelte huslejer ikke kunnet få de private boligselskaber til at stille nogle boliger til rådighed for mennesker, der er bare en lille smule anderledes end dem, der bor der i forvejen.

Den fg. formand (Gitte Seeberg):

Fru Annie Lunde Hansen som ordfører.

Annie Lunde Hansen (CD):

Da CD's ordfører på området ikke kan være til stede, er det mig, der skal tage ordet for dette forslag på mit partis vegne.

Der er jo tale om en uændret genfremsættelse af et forslag, der var til første behandling for næsten præcis 1 år siden, og de synspunkter, CD fremførte dengang, gælder stadig. Men jeg synes nok, at forliget om satspuljen, som giver 55 mio. kr. om året i 4 år til en handlingsplan på hjemløseområdet, gør en forskel i forhold til sidst.

CD synes ikke, vi ligefrem har noget at skamme os over, men man er nødsaget til at forstå, at vi har en kejtet tilgang til, hvordan problemerne med boliger til skæve eksistenser, som det jo handler om, bedst kan tackles. Det kan lade sig gøre, og rundtomkring er der også gang i nogle meget forskellige ting, og melodien er den samme. De, der har været bedst til det indtil nu, er de private velgørende organisationer, og bl.a. er Kirkens Korshær værd at fremhæve. De har været meget dygtige.

Men til gengæld har det offentlige haft meget svært ved at lave noget, som de hjemløse har kunnet bruge. Det drejer sig jo ikke bare om tag over hovedet. Problemet er langt mere sammentænkt end som så, som også Venstres ordfører, fru Tove Fergo, var inde på. Men det ændrer ikke ved den kendsgerning, at der i sandhed bliver forsøgt, og der er nu sat mange pen-

ge af til det, så lad os håbe, at mange gode tiltag vil komme.

CD mener faktisk ikke, der kommer noget ud af at tvinge regeringen til at give folk tag over hovedet. Vi kender jo den akavede situation, at folk siger: Nej tak, det var ikke det, vi ville have. Det er et mangesidet problem, vi har at gøre med, og der er hverken ond vilje eller tale om, at man ikke vil løse det, og det er heller ikke, fordi der ikke er sat penge af til formålet ved finanslovforhandlingerne, så jeg vil nok sige, at Dansk Folkeparti næsten ikke kan undgå at have set, at der er sket noget siden sidst. Men man kan nu engang ikke forvente, at problemerne kan være løst i større omfang den 1. februar for penge, der bliver bevilget i december måned.

Som konklusion vil jeg godt repetere, hvad CD sagde sidst, nemlig at kommuner og amter skal opfylde deres forpligtelser, og jeg vil også gentage, at der skal arbejdes tæt sammen med de private organisationer og initiativtagere for at komme videre.

CD har stor sympati for de gode hensigter i Dansk Folkepartis forslag og er enige i meget af det, der står i bemærkningerne, men CD er ikke overbevist om værdien af en sådan indkvarteringsgaranti.

Anders Samuelson (RV):

Som det fremgår af bemærkningerne, ønsker Dansk Folkeparti med dette forslag at løse problemet med hjemløse én gang for alle. Det skal ske ved at skabe en indkvarteringsgaranti for hjemløse, bl.a. ved at skabe flere herbergspladser i København, ved at opstille mobile barakbyer rundtomkring i landet og sågar ved at anskaffe et hotelskib.

Det er et sympatisk og prisværdigt mål at ville afskaffe hjemløshed én gang for alle, og fra radikal side ville vi da også gerne løse problemet med et snuptag, hvis det altså var så enkelt. Men det mener vi bare ikke det er.

Jeg er helt enig med forslagsstillerne i, at der er behov for en forstærket indsats for at få løst problemet med hjemløse i Danmark, og det er også det, der lægges op til med det satspuljeforlig, der er blevet omtalt flere gange i dag. På den anden side kan man i høj grad sætte spørgsmålstegn ved, om oprettelse af nye herbergspladser nødvendigvis med ét slag vil afskaffe fænomenet hjemløshed i Danmark. Det mener vi ikke er tilfældet, for hjemløshed er for de fleste jo ikke blot et spørgsmål om tag over

hovedet. Ofte er det svære sociale og til tider psykiske problemer, som fører til, at den enkelte ikke kan fastholde sin bolig, og derfor vil tilstrækkelig mange midlertidige botilbud ikke i sig selv afskaffe hjemløshedeproblemet.

Selv om vi er enige med Dansk Folkeparti i, at der er behov for en forstærket indsats på dette område, er vi altså ikke enige i forslaget anvisninger af, hvordan problemet skal løses.

Derimod ser vi frem til udmøntningen af den handleplan for hjemløse, som regeringen er ved at aftale endeligt med de kommunale parter. Denne handleplan er blevet til på baggrund af en grundig analyse af behovet for midlertidige og varige botilbud, og vi mener, at handleplanen vil anspre kommunerne til at forbedre indsatsen, så der ad den vej kan ydes en mere sammenhængende og integreret indsats.

I den forbindelse anser vi det for meget vigtigt, at handleplanen er blevet til som en aftale mellem regeringen og kommunerne, for det er kommunerne, der sidder med nøglen til løsningen af problemet. Det er kommunerne, der har kontakten med de mennesker, som er hjemløse eller er ved at blive det, og det er kommunerne, der skal føre handleplanen ud i livet.

Det Radikale Venstre kan derfor ikke støtte beslutningsforslaget.

Jette Gottlieb (EL):

Enhedslisten er faktisk enig med forslagsstillerne i, at der en åbenlys mangel på pladser til akut indkvartering af hjemløse, specielt i Københavnsområdet. Men det fremgår efter vores mening til gengæld klart af serviceloven, at det er amtskommunens pligt at sørge for, at der er det nødvendige antal pladser til rådighed, og det vil sige, at lovgrundlaget for så vidt er i orden. Men som på så mange andre områder er det såkaldt nødvendige antal pladser tilsyneladende ikke det samme som det antal pladser, der reelt er brug for, for så kunne indenrigsministeren jo bare pålægge amterne at overholde loven, og så var det problem sådan set klaret.

Efter vores mening er der brug for en indsats på mange områder, hvis problemet med hjemløse skal løses, og en akut overnatningsplads er kun ét skridt og ét trin på den vej. Problemerne løses ikke bare ved at skaffe flere akutte overnatningspladser eller flere billige boliger.

Mange af de borgere, der er hjemløse, er understødt i det hele taget. Nogle har misbrugsproblemer, nogle er psykisk syge, der rammes af, at der ikke er plads til dem på de psykiatriske

sygehuse. I det regi er de måske færdigbehandlede, men hverken kommunen eller amtskommunen har sørget for, at der er en passende bolig til dem efter afsluttet behandling. Måske er vi i virkeligheden gået for langt i afinstitutionaliseringen, så det nu er på tide at opfinde nogle nye institutioner, der kan være varige boliger for borgere, der ellers ender udenfor – og uden for alting vel at mærke.

Forarmelsen bliver rigtig slem, når man oplever, at borgere, der lever på gaden, også må tigge penge til mad, fordi kommunen nægter at udbetale kontanthjælp, hvis de ikke følger en aktiveringsplan. Det er selvfølgelig helt i tråd med intentionerne i aktiveringsloven, men hvis man lever på gaden og måske oveni har et misbrugsproblem, er det langt fra sikkert, at det første skridt, der skal tages, ligefrem er at sikre en aktivering. Her har professionelle som f.eks. Preben Brandt eller Torben Pilely fra »Projekt Udenfor« både erfaringer og ideer, som kan bruges, hvis man for alvor skal gøre en indsats, så også de dårligst stillede kommer med.

Enhedslisten er som sagt positive over for intentionerne i forslaget til elementer, både om den akutte og den langsigtede indsats, men vi tror ikke, at problemet kan løses én gang for alle. Der er brug for en mangeartet, kontinuerlig indsats med bl.a. nogle af de tiltag, som ministeren har beskrevet, men de gør det heller ikke alene.

Tove Videbæk (KRF):

B 54 vedrørende indkvarteringsgaranti for hjemløse er et virkelig sympatisk beslutningsforslag, men desværre løses problemet for de hjemløse jo ikke alene med en indkvarteringsgaranti. Så enkelt er det desværre ikke.

Gruppen af hjemløse er som de fleste andre grupper en meget kompleks og sammensat gruppe. Den består bl.a. af både nye og gamle vagabonder, posedamer og -mænd, mennesker, der har haft en bolig, men har oparbejdet gæld og derfor er blevet smidt ud, mennesker, der har en bolig, men som føler sig isoleret i den, de psykisk syge, narkomanerne, alkoholikerne m.fl. og som noget nyt udlændingene.

I den nuværende servicelov sidestilles og ligestilles disse mennesker med andre handicappede, således at vi i dag har tre kategorier af handicappede, nemlig fysisk, psykisk og socialt handicappede, og ifølge serviceloven har kommunerne pligt til at tilvejebringe husly til disse mennesker. Det gør kommunerne f.eks. via her-

berger, pensionater, krisehjem og forsorgshjem, og de frivillige organisationer gør også et stort og prisværdigt arbejde på dette område.

Men at tilvejebringe indkvarteringsgaranti er ikke en løsning på de hjemløses problem. Løsningen er at behandle symptomerne og ikke årsagen til problemet, og indkvarteringssteder er jo kun opbevaringssteder med en hylde at ligge på. Vi skal i stedet søge at løse de menneskelige problemer og ikke blot symptombehandle.

Disse borgere er hjemløse af vidt forskellige årsager, og disse årsager skal der tages fat på, hvis problemet skal løses varigt. Hos nogle er det psykisk sygdom, der skal behandles, og disse mennesker skal placeres på sygehus eller behandlingshjem eller i bofællesskab og ikke blot på et overnatningssted. Narkomanen og alkoholikeren skal også på behandlingshjem eller i et bosted. Nogle af de hjemløse lever på gaden, fordi de aldrig fik et arbejde. De er ofre for den store arbejdsløshed, der plagede vores land for nogle år siden. Nogle er smidt ud af en lejlighed på grund af gæld, og de skal simpelt hen have gældssanering, osv.

Vi har for nylig set eksempler i dagbladet Aktuelt på, hvordan vores samfund også selv er med til at skabe hjemløse ved at smide folk ud, som har en ganske lille gæld – der var et tilfælde, hvor det var 357 kr. i huslejerestance – eller som ikke har fået svaret på breve fra det offentlige. Således var der en ældre mand, der pludselig en morgen fik besøg af otte forskellige offentlige instanser og fik besked om at forsvinde ud af sin lejlighed. Han stod i undertøj. Han fik tre minutter til at pakke det nødvendige i en plasticpose. Han stod og rystede. Hvor skulle han gå hen?

Denne mand kunne nemt blive endnu en hjemløs. Hvorfor var der ikke nogen, der greb ind inden dette møde med otte skrappe og stramme offentlige personer, der mødte frem ene og alene for at smide ham ud? Det var både låsesmed og flyttefolk og dommer og politi osv. Hvorfor var der ikke tidligere kommet nogen, ikke nødvendigvis otte, men bare en enkelt offentligt ansat med hjertet på rette sted, der kunne have vist ham til rette og hjulpet ham til at finde ud af, hvad det var, der var gået galt?

Nogle mener, at de hjemløse ikke ønsker varige boliger, men selv ønsker at leve på gaden. Det tror jeg ikke på. For de mennesker, der lever på gaden, er ofte blevet ramt af en række uheldige omstændigheder som f.eks. skilsmisse, vold, misbrug, sygdom, eller de er blevet mis-

brugt eller har oplevet konkurs. Rækken kan være lang. De er blevet slået ud af kurs og er endt på gaden.

De fleste er ikke hjemløse af egen fri vilje, og fælles for alle er, at det er meget vanskeligt at løse deres problem varigt. Den varige løsning hedder behandlingssteder og bosteder og varige boliger, og det må vi se at få skaffet i Danmark, samt nogle offentligt ansatte, som kan rykke ud, når nogle er i fare for at blive smidt ud af en lejlighed på grund af f.eks. ubesvarede breve til det offentlige.

I Kristeligt Folkeparti ser vi frem til, at alle de mange millioner kroner, som vi har været med til at afsætte til de hjemløse via satspuljen, kommer ud og arbejder for at få skabt varige løsninger for de hjemløse. En indkvarteringsgaranti vil vi bestemt ikke nøjes med.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Men, vil jeg sige til fru Tove Videbæk, det er også derfor, at vi i vores bemærkninger til forslaget har skrevet, at det ikke alene er en indkvarteringsmulighed, der skal være for de hjemløse, men det er også en social indsats. Og vi giver fru Tove Videbæk fuldstændig ret i, at det er altså også nødvendigt.

Men igen, når man spørger en hjemløs: Hvad er det, du først og fremmest ønsker, ja, så er det en bolig, men det er klart, at der skal følge andre ting med, og det er vi også ganske klar over i Dansk Folkeparti.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KRF):

Jeg er helt enig også med fru Birthe Skaarup i, at det er en social indsats på mange områder, der er nødvendig, og at mange hjemløses højeste ønske er at få en bolig. Men nu er der jo blevet afsat de her mange millioner kroner på satspuljen, og vi vil gerne give det en chance og se, om de nu kommer ud og arbejder og skaber varige løsninger, både indkvarteringsmuligheder, boliger osv., varige løsninger for de hjemløse. Vi vil gerne give det en chance, og så må vi se, hvad der sker.

Tom Behnke (FRI):

Egentlig burde der jo ikke være et problem. Jeg husker for nogle år tilbage, hvor vi fik en ret stor andel af flygtninge fra Bosnien bl.a. Der kunne man i løbet af tre uger sørge for, at de havde tag over hovedet. Man etablerede sim-

pelt hen flygtningelandsbyer rundt omkring i det ganske land, og så havde de et sted at være. Og det var jo flot, en stor indsats, hurtigt, præcist. Hvorfor kan man så ikke gøre det samme, når vi står med et antal hjemløse danskere? Hvorfor kan man så ikke bruge den samme løsningsmodel?

Ja, det vil man ikke. Kommunerne, for så vidt også amterne, vil ikke løse denne her opgave. Grunden til, at det lykkedes på flygtningeområdet, var, at det var staten, der gik ind og lavede det. Så går det nogle gange lidt stærkere.

Derfor er det selvfølgelig besnærende og tillokkende, at når kommunerne og amterne ikke lever op til deres forpligtelse ifølge lovgivningen, når ministeren med det politiske ansvar ikke sikrer, at kommunerne og amterne overholder lovgivningen, ja, så er det jo fristende at stille forslag i Folketinget om, at man så statsligger løsningen af opgaven.

Men jeg er enig med de ordførere, der har sagt, at sådan må det ikke være. Vi skal fastholde ansvaret ude i kommunerne. Det skal være kommunerne, der har ansvaret for at løse denne opgave. Hvis kommunerne har konkrete problemer, så må vi se på dem. Men så vidt jeg har forstået indtil nu, er der ingen lovgivningsmæssig hindring for, at kommunerne tager sig af det her problem, og derfor er det et spørgsmål om, at kommunerne simpelt hen tager sig sammen og løser den opgave, som de allerede er pålagt.

Så må jeg også sige i forhold til forslaget her, at der er et sted, hvor man er sprunget over, hvor gærdet er lavest. For det, man glemmer at tage højde for, er, at det at være hjemløs ikke bare er at være hjemløs. Det at være hjemløs er mange forskellige ting. Der er mange forskellige slags hjemløse, og hver især har de et behov for at få løst deres boligproblem på en speciel måde.

De, der er gået konkurs med deres forretning og smidt ud af deres bolig, har ingen problemer ved at få anvist en ny bolig, og så kan de flytte ind dér og fortsætte en tilværelse. Mange af dem, som har været længerevarende hjemløse, har ikke problemer med at få anvist en bolig og flytte ind og være dér, måske med en vis portion social og pædagogisk støtte i dagligdagen. Det vil også kunne fungere.

Men der er en tredje gruppe, som ikke bare kan få en lejlighed på 3. sal til højre, og det er desværre en ret stor gruppe. Uanset hvor massiv en støtte og hjælp man yder, vil vedkommende ikke kunne bo 3. sal til højre i en helt al-

mindelig boligblok. De kan ikke indordne sig, de kan ikke finde ud af det, de vil ikke være med til det. De laver måske uro, de laver måske ballade, bliver smidt ud, er igen hjemløse, får anvist en ny bolig, bliver smidt ud igen, og det kører i ring.

I de tilfælde er det selvfølgelig væsentligt, at man tager fat i og løser det problem, der er årsagen til, at de nu har det sådan. Men der vil stadig væk være en gruppe, som er hjemløse, der ikke kan eller vil bo 3. sal til højre.

Derfor har vi i Frihed 2000 flere gange foreslået, at vi med Folketingets Socialudvalg tog til Aalborg og så på, hvordan man har løst problemet dér. Og der har man løst problemet. Når nu man kan i Aalborg, kan man selvfølgelig også i resten af landet.

Det, man har gjort, er, at man har taget en tidligere flygtningeby, barakby, eller hvad vi kalder det, og så har man simpelt hen indrettet den til de hjemløse. En skurby bliver det også kaldt. Det kunne man godt gøre i resten af landet. Og vi er endda villige til i Frihed 2000 at gå så langt som til at sige, at hvis kommunerne ikke mener, de har råd til at etablere en sådan barakby til de hjemløse, så lad staten betale f.eks. via satspuljemidlerne eller lignende, så betal for etableringen, men driften skal naturligvis være kommunens, og det skal selvfølgelig være sådan, at de hjemløse, der er i præcis den situation, får lov til at lave deres egen husorden, deres egne vedtægter for at være der. For det er jo netop det, de har brug for; de skiller sig ud og vil gerne have lov til at være anderledes end alle vi andre, og det skal de også have lov til at være.

Men selvfølgelig skal der være, man kunne kalde det for en social vicevært, der holder øje med, at det hele nu også kører bare nogenlunde fornuftigt i en sådan barakby, og det ville heller ikke være uoverkommeligt. Jeg tror faktisk, det ville være en opgave, som man ville kunne påtage sig. Man har gjort det i Aalborg, i Aalborg har man løst problemet. Vi skal bare have det til at brede sig til resten af landet, så har vi i hvert fald løst den del af det.

Men tilbage til beslutningsforslaget her, som ikke er perfekt, og som indeholder nogle ting, som vi godt kunne have været foruden. Men om ikke for andet, så for at lægge pres på regeringen, som musen sagde til elefanten, så støtter vi beslutningsforslaget her. Vi støtter det for at vise, at der må ske noget, og hvis ikke ministe-

ren kan finde ud af at løse det her problem, så må Folketinget gøre det.

Den fg. formand (Gitte Seeberg):
Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Kurt Christiansen.

Kurt Christiansen (DF):

Dette forslag er jo en genfremsættelse fra februar 1999, som vi alle sammen har fundet ud af. Dengang kunne socialministeren ikke støtte forslaget, fordi det, som hun sagde, i virkeligheden er formuleret på en sådan måde, at det ikke vil løse problemerne, men hun var dog enig i, at der skulle gøres en ekstraordinær indsats. Jeg håber så ikke, at det denne gang er formuleringen, det strander på, når ministeren ikke kan støtte forslaget.

Ministeren havde dengang opdelt spillet om løsningen på de hjemløses problem i to halvlege. Den første halvleg var lovændringen i 1995, og anden halvleg skulle så være loven omsat til handling, herunder en klarlæggelse af behovets omfang.

Vi har været lidt inde på og fra ministeren fået oplyst, at det drejer sig om ca. 3.500, hvoraf halvdelen er på herberg. Ministeren stiller nogle yderligere spørgsmål, og jeg skal her nævne et par af dem: Hvilke typer af problemer er det, de mennesker har? Og så stiller ministeren spørgsmålet: Hvor mange mangler et bofællesskab? Det kunne jo godt være, der var nogle af dem, som vil bo i et bofællesskab.

Den anden halvleg, som ministeren omtaler, håber jeg så ikke bliver lige så lang som første halvleg, hvis vi regner første halvleg fra 1995.

Så til fru Tove Fergo. Jeg vil godt takke for et tilsagn, sådan opfattede jeg det i hvert fald, og det er da glædeligt, at der ikke er nogen, der bliver afvist på herbergerne. Så kan jeg selvfølgelig også kun tilslutte mig, at Dansk Folkeparti ønsker handling bag ordene.

Jeg synes også, jeg kunne fornemme på fru Jette Gottlieb, at der var nogle positive tiltag, hun var inde på, og jeg vil også godt takke hr. Tom Behnke fra Frihed 2000 for støtten. Dog vil jeg sige med hensyn til at springe over, hvor gærdet er lavest, at – som der står i vores bemærkninger til forslaget – en social indsats skal virke på længere sigt.

Vi skal også sørge for, at satspuljemidlerne på 200 millioner kroner fordelt over fire år bliver fulgt tæt, så vi er 100 pct. sikre på, at de bli-

ver brugt til at forbedre forholdene for vores hjemløse.

Men hvorom alting er, så gælder det om i hvert fald herfra at sende et signal til kommuner og amter om, at her har vi et problem.

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Jeg må bedrøve Dansk Folkepartis ordfører med denne meddelelse: Det var ikke en støtte til forslaget. Jeg håber ikke, jeg har udtalt mig sådan, for det, jeg sagde, var, at jeg ikke kunne forstå forslaget, fordi der faktisk er et selvmøderprincip på herberger og forsorgshjem, sådan at der er en garanti, kan man kalde det, for, at man kan få tag over hovedet og en seng at sove i.

Men det løser bare ikke problemet, som vi har hørt her i eftermiddag. Der er mange andre problemer knyttet til hjemløsheden. Det er ikke kun hjemløshed, der er også mange andre problemer.

Men det, jeg sagde, var, at jeg håber, ministeren vil komme op og sige, at nu sker der noget andet end bare ord og ord og handleplaner osv. Nu er pengene bevilget, nu er beslutningerne taget, og nu skal der ske noget. Det håber jeg vi får svar på lige om et lille bitte øjeblik.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg skylder lige fru Tove Fergo svar på to konkrete spørgsmål, hvoraf det ene drejede sig om de følgegrupper, der er besluttet nedsat i forbindelse med satspuljeforhandlingerne. Der er det jo sådan, at det dels er en politisk følgegruppe omkring narkospørgsmålet, som er ved at blive nedsat. Dels er det to faglige følgegrupper, som det hedder, det vil sige med embedsmænd, den ene omkring selve botilbudspuljen til sindslidende, fordelingen af de penge, og så en følgegruppe i forbindelse med pengene til de hjemløse.

Det, der blev aftalt i forbindelse med satspuljen, sådan som det så ud på det tidspunkt, var, at det skulle være en faglig følgegruppe. Den er vi i gang med at udpege, og det er klart, sådan vil det være, ligesom det i øvrigt altid har været, at jeg vil give Folketinget besked, når det er ved at nærme sig en afklaring.

Det andet, jeg lige vil svare fru Tove Fergo på, er, at der blev efterlyst, hvordan vilkårene er for syge hjemløse i Københavns Kommune, og det, jeg sagde til Folketingets Socialudvalg under et samråd, var, at der skulle være den samme kapacitet, som der var på Sundholm, også i den overgangsperiode fra man lukker Sundholm til de nye tilbud er til stede, og det, jeg har fået at vide fra Københavns Kommune, er, at der er den samme kapacitet, og at man bruger senge på Sundholm, sådan at der er en kapacitet derude, der gør, at den er uændret, fra det, den var tidligere, frem til de nye pladser bliver etableret. Det er sådan, jeg har fået det oplyst.

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Ja, nu kan det jo hurtigt blive påstand mod påstand, og mine meldinger går på, og de er fra i går, og det er fra personalet, der har arbejdet på sygeafdelingen på Sundholm, at der ikke er sygepladser. Der er bevaret 9 demenspladser for 9 demente fra sygeafdelingen, men der er ikke længere de 22 sygeplejepladser på Sundholm. De er lukket.

Det er klart, at der er almindelige herbergspladser i Københavns Kommune, men der er ikke det, som vi hele tiden har talt om, nemlig et særligt sygeplejefagligt tilbud. Nu får vi jo det her beslutningsforslag i udvalg, og så kan vi jo få drøftelsen i udvalget og så få lidt dokumentation på bordet, og hvis ministeren ville komme i udvalget, så kan vi få sådan en mere uformel snak om, hvordan det i virkeligheden står til.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Gitte Seeberg):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 63:

Forslag til folketingsbeslutning om beskyttelse af de danske kyster (kystsikring).

Af Thorkild B. Fransgaard (FRI) m.fl.
(Fremsat 11/1 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Trafikministeren (Sonja Mikkelsen):

Beslutningsforslaget lægger op til, at Folketinget opfordrer regeringen til snarest muligt at fremsætte et lovforslag, der vil medføre, at der kan oprettes et særligt råd og en særlig fond til finansiering af den nødvendige beskyttelse af de danske kyster.

I 1993 blev et næsten identisk beslutningsforslag fremsat af Fremskridtspartiet. I bemærkningerne er der foretaget nogle ændringer, men i substansen er indholdet det samme. Bemærkningerne giver ikke et mere klart billede af, hvad det er, forslagsstillerne vil, og hvad der er baggrunden for forslaget, og dertil kommer så også et par uklarheder i bemærkningerne, som jeg skal komme tilbage til senere.

I forslaget gives der udtryk for, at der i dag ikke finder en forsvarlig beskyttelse af de danske kyster sted. Det er ikke sandt. Lad mig derfor kort redegøre for lovgrundlaget og for, hvordan der i dag administreres på kystbeskyttelsesområdet.

Det gældende lovgrundlag for kystbeskyttelsesforanstaltninger er loven om kystbeskyttelse, der trådte i kraft den 1. juni 1988. Kystbeskyttelsesloven er en procedurelov, der giver anvisning på den fremgangsmåde, en amtskommune kan bringe i anvendelse med henblik på gennemførelsen af et kystbeskyttelsesansøgning.

Loven bygger på det princip, at det er vedkommende lodsejer, der selv skal bekoste anlæggets etablering og drift, og loven indeholder ingen bestemmelser om statens økonomiske medvirken. Lovgivningen har imidlertid ikke udelukket, at der i årenes løb er fastlagt retningslinjer for en aktiv og velafbalanceret politik for det offentliges økonomiske medvirken på området.

Siden 1982 har skiftende regeringer med Folketingets tilslutning fastlagt retningslinjer for statens medvirken ved løsningen af dige- og

kystbeskyttelsesopgaver. På den baggrund er alle kystbeskyttelsesforanstaltninger på den jyske vestkyst i de senere år gennemført i henhold til aftaler mellem staten, amtskommunen og kommunerne.

Kystbeskyttelsen på den jyske vestkyst forstås således, at staten ved Kystinspektoret, der besidder den største ekspertise på området, er i et nært samarbejde med de berørte amtskommuner og kommuner, herunder også med hensyn til finansieringen af den nødvendige indsats.

Ud over foranstaltninger i Ringkøbing Amt er der tale om foranstaltninger på Vestkysten i Nordjylland. Det væsentligste behov for kystbeskyttelsesforanstaltninger på den jyske vestkyst er i Ringkøbing Amt, idet Ringkøbing Amt har en samlet kyststrækning på ca. 100 km, der er udsat for en konstant risiko for væsentlig kystnedbrydning, og som præges af en række problemer med hensyn til stormflodsbeskyttelse med risiko for vandets gennembrud flere steder.

For denne kyststræknings vedkommende er forholdet det, at der siden 1983 har været indgået aftaler mellem stat, amtskommune og kystkommunerne om finansieringen af de nødvendige foranstaltninger. Senest blev der i 1998 indgået en aftale for perioden 1999-2003, hvor staten dækker ca. 60 pct. af udgifterne til de såkaldte fællesstrækninger. De 40 pct. dækkes af amtskommune og kommuner. Imidlertid er der også kyststrækninger, hvor staten bærer 100 pct. af udgifterne til kystbeskyttelse. Set under ét bærer staten ca. 80 pct. af udgifterne til kystbeskyttelse i Ringkøbing Amt. Aftalen indebærer en kystbeskyttelsesindsats, hvorved der sker en såkaldt bevarende standsning af kysttilbagerykningen på de mest udsatte strækninger og en forsvarlig tilbagerykning for de øvrige strækninger.

Med hensyn til Vestkyststrækningen i Sydjylland er hovedproblemet hensynet til beskyttelse af de lavtliggende områder mod stormflod. Det fremskudte dige ved Tønder Marsk og forstærkningerne af Ribediget er to eksempler fra midten af 1970'erne på, hvordan staten, amtskommunen og kommunerne sammen og med 60 pct.s tilskud fra staten har udført store arbejder. Staten medvirker fortsat med støtte til kystbeskyttelsesarbejder. Der ydes i konkrete tilfælde 50 pct. af udgifterne, mens resten betales af amt og kommuner.